

Hak Üzere Sebat Etmek ve Zaferi Kazanmanın Tek Yolu

Dengeler bozulup mefhumlar birbirine karıştığında, insan doğru ile yanlışın, adalet ile hevanın arasındaki yolu kendisiyle ölçeceği sabit bir standart arar. Eski ve modern milletlerin deneyimleri, zaferin sırf kuvvet, sayısal çoğunluk veya çıkarlara tabi tutumların değişmesiyle elde edilemediğini, aksine insanın şartların değişmesiyle değişmeyen sağlam bir ideolojiye dayandığında elde edildiğini kanıtlamıştır. İslami vizyondaki bu ideoloji, Allah'ın insanlık için bir hidayet olarak indirdiği hak olan ve akidenin, adaletin ve amelin arasını birleştiren mütakamil metoduyla İslam'dır.

İslam'da hak olan, barış zamanlarında konuşulan ve şiddetli anlarda ise terk edilen teorik bir fikir değildir; aksine hak olan, yollar daralıp sıkıntı şiddetlendiğinde onu taşıyan kişinin samimiyetini sınavan kamil bir hayat yoludur. Tarih defalarca göstermiştir ki, dinine sınırsız sarılan ve değerleri üzere sebat eden bir ümmet, tökezlese bile yıkılmaz, uzun süre beklese bile kaybolmaz; çünkü hak üzere sebat etmek ümmete, silahın ve paranın sınırlarını aşan manevi bir güç verir. Dolayısıyla sarsılmaz bir iman, hedefin netliğini, safların birliğini ve fedakarlık yapmaya hazır olmayı sağlar; işte tüm bunlar, gerçek zaferin öncülleridir.

Bu nedenle İslam üzere sebat etmek, sadece ibadet eden bir tavır sergilemek değildir, aksine bir kalkınma ve gelecek inşa etme projesidir; zira büyük zaferler, geçici bir coşkulu anda doğmaz; aksine ideoloji üzerinde uzun süreli bir sabrın, Allah'ın vaadine güvenin ve ayartmalar ne kadar çok olursa olsun ve baskılar ne kadar şiddetlenirse şiddetlensin doğru yolda yürümede ısrar etmenin bir meyvesidir. Dolayısıyla hak, samimiyetle taşınıp hak ehli de sonuçlarına sabrettiğinde, kalplerdeki bir akideden, tarihin akışını değiştiren bir güce dönüşür.

İslam Devleti kurulmadan önce, Mekke'deki Müslümanlar herhangi otoriteye veya maddi güce sahip değillerdi; aksine sosyal ve ekonomik baskıyla ve şiddetli fiziksel işkenceyle karşı karşıya kalan zayıf bir azınlıktan ibaretiler. Buna rağmen Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve sahabeleri, hak üzere sebat etme konusunda en büyük bir örneklik sergilediler; öyle ki bu sebat etmek (kararlılık), daha sonra Medine-i Münevvere'de devletin kurulmasının ardından gerçekleşen zaferin temelini oluşturmuştur. Bunlardan en öne çıkanlardan bazıları kısaca şunlardır:

Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in ayartma ve tehdide karşı sebat etmesi: Kureyş kâfirleri onunla pazarlık yaptılar ve davetini bırakması karşılığında ona mal, mülk ve prestij teklif ettiler, sonra da tehdit ve boykota başvurdular. Ancak Sallallahu Aleyhi ve Sellem amcasına şöyle diyerek tutumunu net bir şekilde ilan etmiştir: **يَا عَمُّ لَوْ وَضَعُوا الشَّمْسَ فِي يَمِينِي وَالْقَمَرَ فِي شِمَالِي عَلَى أَنْ أَتْرَكَ هَذَا الْأَمْرَ حَتَّى يُظْهِرَهُ اللَّهُ أَوْ أَهْلِكَ فِيهِ مَا تَرَكْتُهُ** “**Ey amcam! Vallahi bu davayı terk etmek şartıyla sağ elime güneşi ve sol elime ayı koysalar da onu terk etmem. Ya Allah onu hâkim kılar ya da onun uğrunda helak olurum.**” Böylece hakkın, pazarlık konusu olmadığını ve davetin çıkara değil, ideolojiye dayalı olduğunu ilan etmiş oldu.

Sahabelerin sabrına gelince; Yasir ailesinin işkence altında gösterdiği sabırdan, sahabeler arasındaki zayıfların sebatında, çatışmayla değil hikmetle sebat ederek Habeşistan'a hicrette, Musab bin Umeyr'in yaptığı gibi prestij ve malı feda etmede ve Ebu Bekir Sıddık'ın yaptığı gibi sosyal statüyü feda etmede ortaya çıkmaktadır.

Bu merhaleden, yani devlet öncesi merhaleden, zaferin kılıçlar veya güçle değil, çok zor bir tercih olan sebat olduğunda dimdik duran erkekler ve kadınlarla başladığı sabit olmuştur. İdeoloji kalplerde pekiştiğinde devlet, daha sonra bu uzun sabrın doğal bir sonucu olarak gelmiştir; çünkü insanlar, çıkarlara göre tavrını değiştirmeyen kimsenin etrafında toplanırlar ve sebat etmek, davaya maddi gücü aşan bir güç verir; zira hasım, genellikle hak sahiplerinin zamanla çökeceği üzerine bahis oynadığından, eğer onlar kararlı olurlarsa o zaman denklem değişir.

Sabır uzun bir yolculuktur ve sonuçları gecikebilir, sıkıntı şiddetlenebilir; ancak tarih, sahipleri, bilinçli, sabırlı ve planlı bir şekilde ideolojileri üzere sebat eden davaların nihayetinde zafer kazandığına tanık olmuştur.

Sebat etme konusunda farklı insan türleri vardır; şimdi ben bunlardan üçünü zikredeceğim:

Birinci sınıf: Allah'ın şeriatına bağlı kalanlar, dinlerini anlayanlar ve maruz kaldıkları zor koşullara ve olaylara katlananlar; çünkü onlar için ideolojiye sınımsız sarılmak, bir kurtuluş ve her türlü zorluktan kurtulmak mesabesinde olduğu gibi aynı zamanda onlar için bir can simidi mesabesindedir; dolayısıyla onlar, köklü değişim ve İslam'ın hayatlarına geri dönüşünü temsil eden kişilerdir.

İkinci sınıf: Taassup derecesinde bağlı olanlar; bunlar, şerî nassları doğru bir şekilde anlamadan Allah'ın dini konusunda aşırılık ve mugalata derecesine ulaşanlardır; bu da onları çok fazla eleştirilere maruz bırakmakta ve insanlar bu abartıdan nefret etmektedir.

Üçüncü sınıf: İdeolojilerine şartlara ve ihtiyaçlara göre bağlı kalanların, bir gün ideolojilerine bağlı kaldıklarını, ancak şartların değişmesiyle birlikte birçok gerekçelerle bu ideolojiyi terk ettiklerini görmekteyiz; bu kişilere güvenmek imkânsızdır, dahası ideolojisi olmayan kişiler toplum için en tehlikeli olanlardır.

İdeoloji ile görüşün arası karıştıranlar vardır; zira bazıları ideoloji üzerinde sebat etmenin tamamen bir aptallık olduğunu sanabilir; ancak onlar, görüş ile ideolojinin arasını ayırmada büyük bir hata yapmaktadırlar; bu nedenle ikisinin arasını ayırmak gerekir:

Görüş, gerçekliği anlama veya onunla muamele etme biçimine dair insani bir çaba veya kişisel bir değerlendirmedir; dolayısıyla görüş, değişime tabidir, yeni bilgilerden etkilenir, kişiden kişiye farklılık gösterir ve kesinlikle uğrunda fedakârlık yapmayı hak etmez. Görüşte ihtilaf etmek doğal bir durumdur ve ister sosyal ister kültürel farklılıklar olsun özgürlük ve medenileşme alanına dayalı bir toplumda onunla bir arada yaşamak kolaydır.

İdeolojiye gelince; düşünce ve davranışların dayandığı sabit bir kaidedir ve çıkarların veya şartların değişmesiyle asla değişmez; çünkü ideoloji, derin bir kanaat veya yüce bir referans ile bağlantılıdır. Dolayısıyla ideoloji sabit olup kolayca değişmez; zira büyük değerler veya akide ile birlikte kararları yönlendiren odur, aksi değil; bu yüzden insan onun için fedakârlık yapar. Yani ideoloji, kendisinden bir nizamın kaynaklandığı akli bir akidedir.

Kişisel taassup, insanın kendi görüşünün mutlak hak olduğunu sanmasına neden olduğu için karışıklık meydana gelir; nitekim bu taassup, maksatlarla ilgili bilgi eksikliğini kamufle etmekte, bu da aracın sanki asılmış gibi görünmesine neden olmaktadır; tıpkı vakıanın baskısının bazıları, ideolojilerde pazarlık yapılabilir şeklindeki görüşlere sahip olmaya sevk etmesi gibi.

Görüş yolu seçer, ancak ideoloji yönü belirler; zira görüş değişirse, kişi yolunda ilerlemeye devam eder, ama eğer ideoloji kaybolursa, yol ne kadar başarılı gibi görünürse görünsün tüm yolculuk da kaybolur.

Bir birey veya grubun, sadece bir iddia veya geçici bir coşkuyla değil, gerçek anlamda bir kararlılık özelliği sergilemesi için, kayb olduğunda ilk sınav anında kararlılığın düşeceği bir takım temel gereksinimler vardır.

Sebat etmek geçici bir duygu değildir, aksine fikri, ruhi ve pratik temellere dayalı mütekmil bir yapıdır ki bu temellerden bazıları şunlardır:

1- İdeolojinin netliği, yani neden sebat ettiğini bilmek: Bir insanın, anlamadığı bir şey üzerine sebat etmesi mümkün değildir; çünkü ideolojiyi bilmemek, onu taşıyan kişinin, ilk şüphe veya baskı anında geri dönmeye neden olur. Hedef karmaşık veya mefhumlar birbirine girdiğinde, geri dönmek doğal bir husus haline gelir; ama ideoloji hem fikir hem de fikrin cinsinden metot açısından net olduğunda, o zaman insan neden sabırlı olduğunu ve neden fedakarlık yaptığını bilir.

Kendisine bağlandığımız her şey ideoloji değildir; zira bir alışkanlık, bir görüş veya bir araç olabilir; netlik, asıl ile dalın arasını ayırmak anlamına gelmektedir. Dolayısıyla ideoloji sahibi kişi, davetin aslı konusunda orta çözüm aramaz; çünkü onun nezdinde ideoloji net olup pazarlık konusu olmayacak ve şüpheye cevap verebilecek şekilde gerçektir.

Bu nedenle fikir ve metot olarak ideolojiyi bilmek gerekir. Nitekim Sahabeler, sadece coşkulu oldukları için sebat etmediler; aksine onlar, tevhidin manasını ve sabitelere bağlı kalmanın sorumluluğunu anladıkları için sebat ettiler; bu nedenle davetin metodu, gizlilikten açığa, fikri çatışmaya ve Medine'de bir devlete kadar şartların değişmesiyle değişmemiştir.

İdeoloji sahibi olan kişi şöyle sormaz: Neden şu anda acıya katlanıyorum? Ayrıca bir şey söyleyip aksini yaparak ve ideolojiyi ilan edip gizlice onunla çelişen bir çıkar peşinde koşarak çifte standarda sahip bir hayat yaşamaz; çünkü söz ve eylem arasındaki içsel uyum, muazzam bir psikolojik güç doğurur.

2- İçsel-dahili kesinlik, sebat etmeyi mümkün kılan bir güçtür: Bir insan hak olanı akıyla tanır ancak bu gerçek, kalbine yerleşip kimliğinin bir parçası haline gelene kadar onda sebat etmez. Bu nedenle yakın-kesinlik, sabır ve sebat için gerçek yakıttır. Kesinlik, iman ettiğiniz şeylerin doğruluğuna dair tam bir güvendir; böylece insan, baskıdan sarsılmaz ve kazançlar onu ayartamaz; zira kesinlik, akli bilginin, kişisel deneyim ve ideolojiyle ruhi olarak bağlılığın bir ürünüdür.

Mekke'de Bilal bin Rebah öyle bir kesinliğe sahipti ki "Ehad, Ehad (Allah birdir)" kelimesi onu, hissetmiş olduğu acıdan daha güçlü kılıyordu.

3- Fedakarlık yapmaya hazır olmak: Bedelini ödemedi sebat etmek (kararlılık) isteyen bir kimse, ekim yapmadan hasat etmek isteyen bir kimse gibidir! Tarih, zaferin uzun bir sabırdan sonra geldiğini deneyimlemiştir.

4- Liderlik veya örneklik: Bireyler pratik örnekliklerini, yani doğru olan rol modellerini kaybettiklerinde zayıf düşerler; zira liderlik, fitne zamanlarında yönü netleştirir, dolayısıyla bu da yolu kısaltır ve sapmaları önler.

5- Destekleyici bir cemaat ve kucak açan bir çevre: Bir fert, bazen tek başına kendini yorgun hissedebilir; ancak bir cemaat ona ek bir güç verir. Hedef doğrultusunda sohbet, karşılıklı psikolojik ve fikri destek sağlar. Bu nedenle Sahabeler boykot ve eziyet zamanlarında birbirlerine sabırlı olmayı tavsiye ediyorlardı.

6- Geçici sabır: Sebat etmeyi baltalayan en tehlikeli şey, sonuçlar konusunda acele etmektir; zira hak, zaferin hızıyla bağlantılı değildir; ancak hak, kesinlikle zaferin sebat etmekle bağlantılı olmasıdır.

Daha birçokları vardır; nitekim bunlar, kendisiyle bezenmeye hırs göstermemiz gereken sebatın temelleridir.

Böylece yolun sonunda geriye gürültüden hiçbir şey kalmaz; zira çıkarlar veya korkudan doğan sloganlar kaybolur, dahası geriye sadece hak üzere kurulan şey kalır. Tarih, her zaman silahlı olarak güçlü olanlara ya da sayıca çok olanlara insaf etmemiştir; aksine uzun sabrı aracılığıyla neden yürüdüklerini bilenlerin yanında yer almıştır; zira başkaları geri dönerken onlar sebat etmişler, başkaları acele ederken onlar sabırlı olmuşlar ve ideolojilerini ilk fırsatta terk edilebilecek bir yük olarak değil, bir emanet olarak taşımışlardır.

Şeriatla hükmedilmesi üzerinde sebat etmek, gerçeklik karşısında donuk olmak değildir, aksine fırtınaların ortasında bir vizyon olmaktır; yani insanın yolun uzun ve imtihanın da şiddetli olduğunu bilmesidir; ancak hak, yeryüzünde onu samimiyetle taşıyanlar olduğu sürece kaybolmayacaktır. Gerçek zafer, şehirlerin fethedildiği veya bayrakların dalgalandırıldığı gün başlamaz, aksine insanın korkusunu, arzusunu ve tereddütlerini yenip inandığı şeye sadık kalmayı seçtiği gün başlar.

Allah'ın milletler hakkındaki sünneti şöyledir: Kalp ıslah olursa yol da istikamet üzere olur, yol istikamet üzere olursa, o zaman insanların acele ettiği bir zamanda değil, Allah'ın seçtiği bir zamanda iktidar gelir.

Pasif bir bekleyiş değil, aksine eylem, sabır ve kesinlik, sahibinin adım adım ilerlemesini sağlar ki böylece fikir gerçekliğe, sabır kapıların açılmasına ve vaat de sadece birkaç kişinin inanmasının ardından herkesin görebileceği bir hakikate dönüşür.

Zafer isteyen bir kimse, niyetinde samimiyet, ideolojisinde netlik ve hakkın ortaya çıkması gecikse bile asla yenilmeyeceğine olan inancı gibi önce zaferi kendi içinde aramalıdır. Yani sadık olanları ara ve onlardan biri ol.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Nebil Abdulkerim